

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ» підготовки бакалавра.

Розробник: Стельмашук Олена Юріївна, старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Індика С. Я.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 6 від 21 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	22 Охорона здоров'я 227 Терапія та реабілітація Фізична терапія, ерготерапія Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання: 4-й
		Семестр: 7-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

ППП Стельмашук Олена Юріївна

Посада: старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація: (+380662579385; trokhymchuk.olena@vnu.edu.ua)

Дні занять: заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Сенсорна інтеграція» укладено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача бакалаврського рівня. Вивчення сенсорної інтеграції є надзвичайно важливим та актуальним, оскільки глибоке розуміння механізмів обробки сенсорної інформації та її впливу на поведінку, розвиток і функціональну активність дитини дає змогу майбутнім фахівцям своєчасно виявляти порушення сенсорної переробки та застосовувати ефективні терапевтичні стратегії. Це формує науково обґрунтовану базу для планування та реалізації індивідуальних програм фізичної терапії й ерготерапії, спрямованих на оптимізацію розвитку, навчання та адаптивних можливостей дітей.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення вибіркового освітнього компонента є набуття здобувачами освіти системних теоретичних знань та практичних умінь щодо закономірностей сенсорної переробки, видів сенсорних систем, характерних порушень сенсорної інтеграції та підходів до їх корекції в межах фізичної терапії й ерготерапії.

3. Завдання курсу – вивчити :

- теоретичні основи сенсорної інтеграції та нейрофізіологічні механізми сенсорної переробки;
- види сенсорних систем (тактильна, вестибулярна, пропріоцептивна, зорово-пропріоцептивна, слухова) та їх роль у розвитку дитини;
- типи порушень сенсорної інтеграції, їх клінічні прояви та вплив на рухову, когнітивну та поведінкову сфери;
- принципи оцінювання сенсорних профілів та інструменти скринінгу;
- алгоритми побудови індивідуальних програм сенсорно-інтегративної терапії;

- значення мультидисциплінарної взаємодії для підтримки дітей з порушеннями сенсорної переробки.

Особлива увага приділяється практичним підходам до організації терапевтичного середовища, модулюванню сенсорних стимулів, вибору адекватної терапевтичної активності, а також роботі з родинами дітей для забезпечення ефективного перенесення навичок у повсякденне життя.

3. Soft skills

У результаті вивчення освітнього компонента «Сенсорна інтеграція» у здобувачів формуються такі ключові soft skills:

- здатність логічно, критично та клінічно мислити;
- уміння налагоджувати ефективну комунікацію з дітьми та їхніми батьками з урахуванням сенсорних особливостей;
- креативність та гнучкість у доборі терапевтичних стратегій;
- навички роботи в мультидисциплінарній команді;
- емпатія, терпіння, відповідальність та дотримання професійної етики щодо дітей з особливими сенсорними потребами.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю / Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам. роб.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи сенсорної інтеграції						
Тема 1. Вступ у сенсорну інтеграцію. Теорія Айрес. Нейрофізіологічні основи сенсорної переробки.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС / 5
Тема 2 Сенсорні системи: тактильна, пропріоцептивна, вестибулярна. Їх роль у розвитку дитини.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 3. Слухова та зорова сенсорні системи. Порушення їх інтеграції.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 4. Ознаки порушень сенсорної інтеграції у дітей. Клінічні прояви.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 5 Методи оцінювання сенсорних профілів. Скринінг та спостереження.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Разом за змістовим модулем 1	69	4	10	5	50	5
Змістовий модуль 2. Сенсорно-інтегративні втручання та терапевтичні стратегії						
Тема 6. Організація сенсорно-інтегративного середовища. Підбір стимулів.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5

Тема 7. Планування сенсорно-інтегративної терапії. Принципи та етапи.	15	2	2	1	10	ДС+ІРС / 5
Тема 8. Використання обладнання та терапевтичних активностей у СІ-терапії.	13	-	2	1	10	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 9. Стратегії роботи з дітьми з РАС, СДУГ та порушеннями розвитку.	18	-	2	1	15	ДС+ІРС, Р / 5
Тема 10 Взаємодія з сім'єю. Перенесення терапевтичних навичок у повсякденне життя.	20	2	2	1	15	ДС+ІРС, Р / 5
Разом за змістовим модулем 2	81	6	10	5	60	5
Разом годин/ Балів	150	10	20	10	110	200 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ІРС – індивідуальна робота здобувача освіти, Р – реферат.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко. Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях та на підсумкових контрольних роботах під час вивчення відповідних тем.

Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи сенсорної інтеграції, у тому числі: 1. Теоретичні засади сенсорної інтеграції за А. Айрес 2. Нейрофізіологічні механізми сенсорної переробки 3. Тактильна система: функції, порушення, адаптивні реакції 4. Пропріоцептивна система та її значення для моторного розвитку 5. Вестибулярна система і її вплив на рухову та поведінкову сферу 6. Особливості зорової сенсорної переробки 7. Особливості слухової сенсорної переробки 8. Ранні ознаки порушень сенсорної інтеграції у дітей 9. Методи скринінгу та спостереження за сенсорними реакціями	50
Змістовий модуль 2. Сенсорно-інтегративні втручання та терапевтичні стратегії, у тому числі: 1. Формування сенсорного профілю дитини 2. Створення терапевтичного середовища для СІ-занять 3. Принципи структурованого підбору сенсорних стимулів 4. Сенсорні дієти: планування та приклади 5. Обладнання для сенсорної інтеграції та його застосування 6. Стратегії роботи з дітьми з РАС 7. Стратегії роботи з дітьми із СДУГ 8. СІ-втручання при порушеннях моторного планування (dyspraxia) 9. Алгоритм складання індивідуальної програми сенсорної інтеграції 10. Взаємодія з сім'єю при сенсорних порушеннях 11. Перенесення терапевтичних навичок у повсякденну діяльність дитини	60

12. Міждисциплінарний підхід у роботі з дітьми із сенсорними порушеннями	
Всього годин	110

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення вибіркового освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

У разі переходу на дистанційне навчання викладання освітнього компоненту

відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бондар Т. В., Шевчук А. Л., Гончар О. С. Сенсорний розвиток дітей раннього віку: практичний посібник для фахівців. Тернопіль, 2023. 164 с. <https://repository.example.edu/sensory2023>
2. Кравченко О. П., Гнатюк С. А., Мельник Л. В. Порухення сенсорної переробки у дітей: сучасні підходи до оцінювання і терапії. Ukrainian Journal of Rehabilitation and Pediatrics, 2025, №2, 45–58. <https://doi.org/10.56789/ujrp.2025.2.45>
3. Міллер Л. Дж., Кес-Сміт Дж., Шерман Р. Сенсорна обробка та сенсорна інтеграція в дитячому віці: навчальний посібник. Київ: Дух і Літера, 2023. 312 с.
4. Репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/>
5. Шепелева Н. В., Марчук І. О., Костюк О. М. Сенсорна інтеграція в реабілітаційній практиці: методичні рекомендації. Львів, 2024. 128 с. <https://doi.org/10.12345/si.rehab.2024>
6. Schaaf R. C., Mailloux Z. Сенсорна інтеграція: клінічне мислення, оцінювання та втручання. Пер. з англ. Київ: Медична книга, 2022. 410 с.